

1891-4

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Brevet er skrevet en torsdag aften i april 1891.

Generel kommentar:

I kølvandet på Den frie Udstillings åbning udfoldede sig en længere polemik i Politiken imellem Hannover og lægen E.A. Tscherning. Uoverensstemmelsen drejede sig om Willumsens radering "Frugtbarhed" (1891), der havde vakt generel forargelse både i kraft af motivet (Willumsens højgravide hustru og nogle kornaks), det forenkledede billedsprog og det lille digt på fransk som også optræder: L'art ancien a son ancienne langue / que le monde peu à peu a appris a comprendre. / Un art nouveau a une langue nouvellement formée / que le monde doit apprendre avant de la comprendre. ('Den gamle kunst har sit eget gamle sprog/ Som verden lidt efter lidt har lært at forstå./ En ny kunst har et nyskabt sprog./ Som man må lære, før man forstår det.')

Angående uenigheden imellem Hannover og Tscherning, se indlægget 'Hr. Willumsens "frugtsommelige Kvinde", Politiken 13. april 1891, samt yderligere indlæg i samme avis 20. og 27. april 1891.

Omtalte personer:

Eilert Adam Tscherning

Jens Ferdinand Willumsen

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Hannover omtaler polemikken med E.A. Tscherning angående Willumsens radering "Frugtbarhed". Det lader til, at Hannover har bedt Rohde om at kontakte Tscherning for at få ham til at tilbageholde et indlæg i diskussionen. Formålet med dette skulle være at beskytte Willumsen, men Hannover er nu blevet bange for at Tscherning vil misforstå en sådan henvendelse og tro, at den kommer af, at Hannover ikke længere selv tør stå på mål for sine holdninger. Dernæst er han ikke sikker på, at Tscherning vil kunne tie stille om en eventuel aftale, og det vil stille både Willumsen og Hannover i et dårligt lys. I stedet konkluderer Hannover, at Willumsen må tage konsekvenserne af raderingen, og han selv konsekvenserne af sit forsvar for den.

TRANSSKRIFTION

Kjære Rohde,

Efter nøjere at have overvejet det Forslag, jeg gjorde Dem, kommer jeg til det Resultat, at det ikke var rigtigt. For det første troer jeg, at Dr. T. med den Sjæls-Ufinhed, som hans Indlæg røber, vilde være ganske ude af Stand til at fatte den Uegennyttighed, der havde dikteret Deres Gang til ham. Dernæst vilde han spørge sig selv, om der dog ikke muligvis skulde foreligge en Aftale mellem Dem og mig, gaaende ud paa, at De, under foregivende af at skulde redde Willumsen, f i Virkeligheden skulde redde mig ud af en Situation, jeg ikke selv kunde klare. Men selv, om han slet ikke skulde tænke saaledes, vil han i hvert Fald vidt og bredt fortælle om det Højsind, han har vist mod W. ved at tilbageholde en Artikel, som "fuldkomment vilde have knust ham og mig med" e. l.

[2]

Jeg troer, at Willumsen maa finde sig i sin Skæbne og bære Konsekvenserne af sit Mod. Det

modige i, at han har udstillet denne
Radering bestaaer jo dog udelukkende
deri, at han kan bære Konsekvenserne
deraf. Ellers er der jo ikke noget
modigt ved det Hele.

Og hvad mig selv angaaer, ja saa
spiller jeg jo nok en meget under-
ordnet Rolle i den hele Sammen-
hæng, men har jeg for denne Rade-
rings Skyld sat hele mit Navn
paa Spil, saa ønsker jeg dog ikke,
det skal kunne siges, at jeg har
frygtet et Angreb af den Art, som
Dr. T.'s. Resultatet af Deres Gang

[3]

til Dr. T. kunde meget let blive dette,
at han til alle og enhver vilde
sige: ja, i første Omgang er Hr.
Willumsen og hans ... Sekun-
dant meget modige Folk, men
derpaa stikker de Halen mellem
Benene og render fra det Hele, eller de
falder paa Knæ og beder barm-
hjærtigt om Naade.

Men dermed mener jeg, at Wil-
lumsen lige saa lidt som jeg selv
kan være tjent.

I Hast,
Deres hengivne

E.H.

Torsdag Aften.
april 91.

15
Kjære Rolske,

Efter nøje at have overvejet det
Forslag, jeg gjorde Dem, kommer jeg
til det Resultat, at det ikke var rigtig.

En det første tror jeg, at D. T.
med sin Sjels-ufirklighed, som hans Indlæg
nåder, vilde være ganske inde af Stand til
at fatte den Uegenssynlighed, der havde
sikkert Deres Gang til ham. Dernæst
vilde han spørge mig selv, om der dog ikke
muligvis skulde foreligge en Afstale mellem
Dem og mig, gærende ind paa, at de,
inden Forgiveude af at skulde redde
Williamson, i Virkeligheden skulde
redde mig ind af en Situation, jeg ikke
selv kunde klare. Men selv om han
det ikke skulde tænke saaledes, vil han
i hvert Fald vist og brett fortælle om
det Højsind, han har vist mod W.
med at tilbageholde en Artikel, som
"fuldkommen vilde have knust ham
og mig med" e.l.

ig tror, at Willimur men
finder sig i sin Skæbne og bære
Konsekvenserne af sit Mød. Det
modige i, at han har indstillet denne
Ræsoning bestaar jo dog i Schrikken
deri, at han kan bære Konsekvenserne
deraf. Ellers er der jo ikke noget
modigt ved det Hele.

Og hvad mig selv angaar, jo saa
spiller jeg jo nok en meget under-
ordnet Rolle i den hele Sammen-
heng, men har jeg for denne Plac-
nings Skyld sat hele mit Navn
paa Spil, saa ønsker jeg dog ikke,
det skal kunne siges at jeg har
fragtet et Angreb af den Art, som
Dr. T.'s. Resultatet af deres Gang

til Dr. T. kunde meget let blive dette,
at han til alle og enhver vilde
sige: ja, i første Omgang er Hr.
Williamson og hans ~~officielle~~ Sekrer.
dant meget modige Folk, men
derpaa stikker de Halsen mellem
Benene og reuder fra det Hale, eller de
falder paa Knaa og beder barm..
hjærtligt om Naade.
men dermed mener is, at Wil.
hvisser lige saa lidt som jeg selv
kan være tjent.

i Hast,

Deres hengivne

S.M.

Tuesday Aftern.

April 9.